

Öppna data – SKR och lagen

Johanna Fröjdenlund Runarson, samordnare införande öppna data SKR

SKRs roll inom öppna data

- Medlemsstöd och intressebevakning gällande implementering, lagstiftning och ramverk
- Bistå med stöd och verktyg för medlemmar som vill publicera data
- Själva publicera data (Kolada, RKA)

Befolkningen 2022 och 2032

Antal resp procent. SCB 2023

Ålder	2022	2032	Förändring	Procent
0-19	2 431 900	2 397 100	-34 900	-1,4
20-66	6 165 800	6 424 500	258 700	4,2
67-79	1 341 500	1 368 800	27 300	2,0
80+	582 300	835 300	252 900	43,4
Tot	10 521 600	11 025 700	504 100	4,8
0-19, 67+	4 355 700	4 601 200	245 400	5,6
0-19, 80+	3 014 300	3 232 400	218 100	7,2

SKRs kongress 2023, 15-16 november

Handling: [Styrelsens](#) förslag till

Sveriges Kommuner och Regioners inriktning för mandatperioden
2023-2027

Vision

Världens mest innovativa och omtänksamma välfärd

[Följ kongressen här](#)

Strategiska uppdrag

Strategiska uppdrag beskriver övergripande frågor som SKR tillsammans med medlemmarna särskilt ska fokusera på under mandatperioden. Via konkreta aktiviteter inom varje strategiskt uppdrag skapas goda förutsättningar att nå målbilden och visionen.

1. Säkra välfärdens kompetensförsörjning
2. Välfärdsutveckling genom digitalisering
3. Långsiktiga planeringsförutsättningar

(Motion #61)

[Följ kongressen här](#)

EU-Direktiv
Svensk lag
Genomförandeakt (lista HVD)

Lagen

Lagen om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data,
den så kallade öppna datalagen, trädde i kraft den 1 augusti 2022.

Lagen

Lagen är tillämplig på offentliga aktörer...

Alla myndigheter omfattas av lagen, både statliga och kommunala. Offentligt styrda organ jämställs i lagen med en myndighet och omfattas därmed också av lagen, när det gäller data som har samband med en tjänst av allmänt intresse som organet tillhandahåller.

Offentliga företag omfattas av lagen när det gäller data som har samband med en tjänst av allmänt intresse som företaget tillhandahåller och som inte är direkt konkurrensutsatt.

Lagen

Begäran om tillgängliggörande av data för vidareutnyttjande

Den som har rätt att få tillgång till data enligt annan lagstiftning, exempelvis tryckfrihetsförordningen, har rätt att begära att data görs tillgänglig för vidareutnyttjande i enlighet med de krav som följer av datalagen.

Detta kallas begäran om tillgängliggörande av data för vidareutnyttjande.

Den som får en sådan begäran är då skyldig att handlägga ärendet och pröva om en begäran om vidareutnyttjande kan tillgodoses.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens syfte och förhållande till andra författningar

1 § Denna lag syftar till att främja den offentliga sektorns tillgängliggörande av data för vidareutnyttjande, särskilt i form av öppna data, under förutsättning att krav på informationssäkerhet och skydd av personuppgifter kan upprätthållas och att det inte innebär risker för Sveriges säkerhet.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens syfte och förhållande till andra författningar

1 § Denna lag syftar till att främja den offentliga sektorns tillgängliggörande av data för vidareutnyttjande, särskilt i form av öppna data, under förutsättning att krav på informationssäkerhet och skydd av personuppgifter kan upprätthållas och att det inte innebär risker för Sveriges säkerhet.

2 § Denna lag påverkar inte tillämpningen av bestämmelser i någon annan lag eller förordning som ger någon rätt att få tillgång till data eller som begränsar en sådan rätt. Lagen påverkar inte heller tillämpningen av bestämmelser i någon annan lag eller förordning om skyddet av personuppgifter.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens syfte och förhållande till andra författningar

1 § Denna lag syftar till att främja den offentliga sektorns tillgängliggörande av data för vidareutnyttjande, särskilt i form av öppna data, under förutsättning att krav på informationssäkerhet och skydd av personuppgifter kan upprätthållas och att det inte innebär risker för Sveriges säkerhet.

2 § Denna lag påverkar inte tillämpningen av bestämmelser i någon annan lag eller förordning som ger någon rätt att få tillgång till data eller som begränsar en sådan rätt. Lagen påverkar inte heller tillämpningen av bestämmelser i någon annan lag eller förordning om skyddet av personuppgifter.

3 § Om det i någon annan lag eller i en förordning finns mer långtgående krav i fråga om tillgängliggörande av data än i denna lag, ska de kraven tillämpas.

Kapitel 4. Avgifter

4 § En värdefull datamängd som tillgängliggörs i enlighet med 2 kap. 3 § ska vara avgiftsfri, om inte något annat följer av 5§ eller 6§

Kapitel 4. Avgifter

UNDANTAG

6 § Trots 4 § får regeringen besluta att en statlig myndighet får täcka sina kostnader för att tillgängliggöra en värdefull datamängd genom en avgift enligt 2 § andra stycket, om

1. myndigheten är skyldig att ta ut en avgift för att täcka en väsentlig del av kostnaderna för en verksamhet, och
2. det medför betydande ekonomiska konsekvenser för myndigheten att tillgängliggöra datamängden avgiftsfritt.

En kommun eller region får besluta om undantag enligt första stycket i fråga om kommunala myndigheter.

Beslut enligt denna paragraf får gälla i högst två år från den dag då en genomförandeakt som har meddelats med stöd av artikel 14.1 i öppna data-direktivet träder i kraft.

Kapitel 4. Avgifter

UNDANTAG

1. Ett undantag som beviljas av en medlemsstat i enlighet med artikel 14.5 i direktiv (EU) 2019/1024 ska offentliggöras online, på samma sätt som den förteckning över myndigheter som avses i artikel 6.3 i direktiv (EU) 2019/1024 (= Öppna datalagen)

Genomförandeakten

Listar datamängder som ska vara tillgängliga avgiftsfritt och med så få begränsande villkor som möjligt (High Value Data – Värdefulla datamängder)

Genomförandeakten

En värdefull datamängd är data som är förknippat med stora fördelar för samhället, miljön och ekonomin i och med att de finns tillgängliga för många. Det är data som är särskilt lämpliga att använda för att skapa **digitala tjänster och applikationer**. Värdefulla datamängder omfattas av en särskild reglering i öppna data-direktivet och i öppna datalagen. (=Genomförandeakten)

EU-kommissionen fastställer vilka datamängder som är värdefulla datamängder och hur de ska göras tillgängliga på ett enhetligt sätt i en genomförandeakt med stöd av öppna data-direktivet.

Kraven på värdefulla datamängder gäller för både statliga och kommunala myndigheter.

Offentligt styrda organ ska jämföras med myndighet när det gäller data som har samband med en tjänst av allmänt intresse som organet tillhandahåller (se 1 kap. 5 § andra stycket öppna datalagen).

Genomförandeakten

Kraven i genomförandeakten ska vara uppfyllda senast 16 månader efter att den träder i kraft den 9 februari 2023, det vill säga i juni 2024.

För organisationer som beviljas undantag ska kravet om avgiftsfrihet vara uppfyllt senast februari 2025.

Formatkrav för värdefulla datamängder

För värdefulla datamängder gäller särskilda krav på att de ska tillgängliggöras i ett maskinläsbart format genom ett lämpligt gränssnitt eller genom bulknedladdning (enligt 2 kap. 3 § öppna datalagen).

I genomförandeakten framgår mer detaljerade krav om format, licensformer och gränssnitt. Kraven varierar mellan olika datamängder.

Värdefulla datamängder

Förteckning över kategorier av värdefulla dataset som avses i artikel 13.1:

1. Geospatiala data
2. Jordobservation och miljö
3. Meteorologiska data
4. Statistik
5. Företag och företagsägande
6. Rörlighet

[Publications Office \(europa.eu\)](https://publications-office.europa.eu)

Hur många har kollat på listan?

<p>Utsläpp</p>	<p>Artiklarna 24 och 32, 55 och 72 i direktiv 2010/75/EU.</p> <p>Artikel 21 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU ⁽¹⁹⁾.</p> <p>Artikel 10 i rådets direktiv 91/676/EEG ⁽²⁰⁾.</p> <p>Artikel 7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 166/2006 ⁽²¹⁾.</p> <p>Artikel 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/852. ⁽²²⁾</p> <p>Artikel 10 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 ⁽²³⁾.</p>
<p>Naturskydd och biologisk mångfald</p>	<p>Artiklarna 4, 9 och 12 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG ⁽²⁴⁾.</p> <p>Artiklarna 4, 6, 16 och 17 i rådets direktiv 92/43/EEG ⁽²⁵⁾.</p> <p>Artikel 24 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 1143/2014. ⁽²⁶⁾</p> <p>Data för nationellt utsedda skyddade områden – (CDDA), nationella biogeografiska regioner</p>
<p>Buller</p>	<p>Artiklarna 4, 5, 7 och 10 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/49/EG ⁽²⁷⁾.</p>

Dataset	Observationsdata som uppmätts av väderstationer	Klimatdata: validerade observationer	Vädervarningar	Radardata	NWP-modelldata
Format	BUFR, NetCDF, ASCII, CSV, JSON	NetCDF, JSON, CSV	XML (Cap eller RSS / Atom), JSON	HDF5, BUFR	GRIB (eller NetCDF)
Uppdateringsfrekvens och aktualitet	Var femte till tionde minut i realtid för automatiserade stationer, varje timme ovaliderat för alla stationer, för de senaste 24 timmarna	Dagligen validerade data varje timme (och bättre tidsupplösning) och dagliga genomsnittliga observationsdata; alla digitaliserade historiska data	Såsom utfärdat eller per timme	Nära realtid i femminutersintervaller (eller kortaste tillgängliga intervall)	Var sjätte timme, eller bättre tidsupplösning, från de senaste 24 timmarna.

Utökning av datamängder - studie

I denna separata studie har man tittat på en eventuell framtida utvidgning av de tematiska kategorierna av HVD utöver de sex ursprungliga kategorierna.

Där identifierades sju datateman som skulle kunna läggas till de befintliga, data om :

Klimatförluster

Energi

Finans

Regering och offentlig förvaltning

Hälsa

Rättsliga och juridiska frågor

Språk

Artikel 18

Kommissionens utvärdering

1. Tidigast den 17 juli 2025 ska kommissionen utvärdera detta direktiv och överlämna en rapport om de viktigaste resultaten av utvärderingen till Europaparlamentet och till rådet samt till Europeiska ekonomiska och sociala kommittén.

Medlemsstaterna ska förse kommissionen med de uppgifter som är nödvändiga för att utarbeta denna rapport.

2. Utvärderingen ska särskilt gälla direktivets tillämpningsområde samt sociala och ekonomiska konsekvenser, inklusive

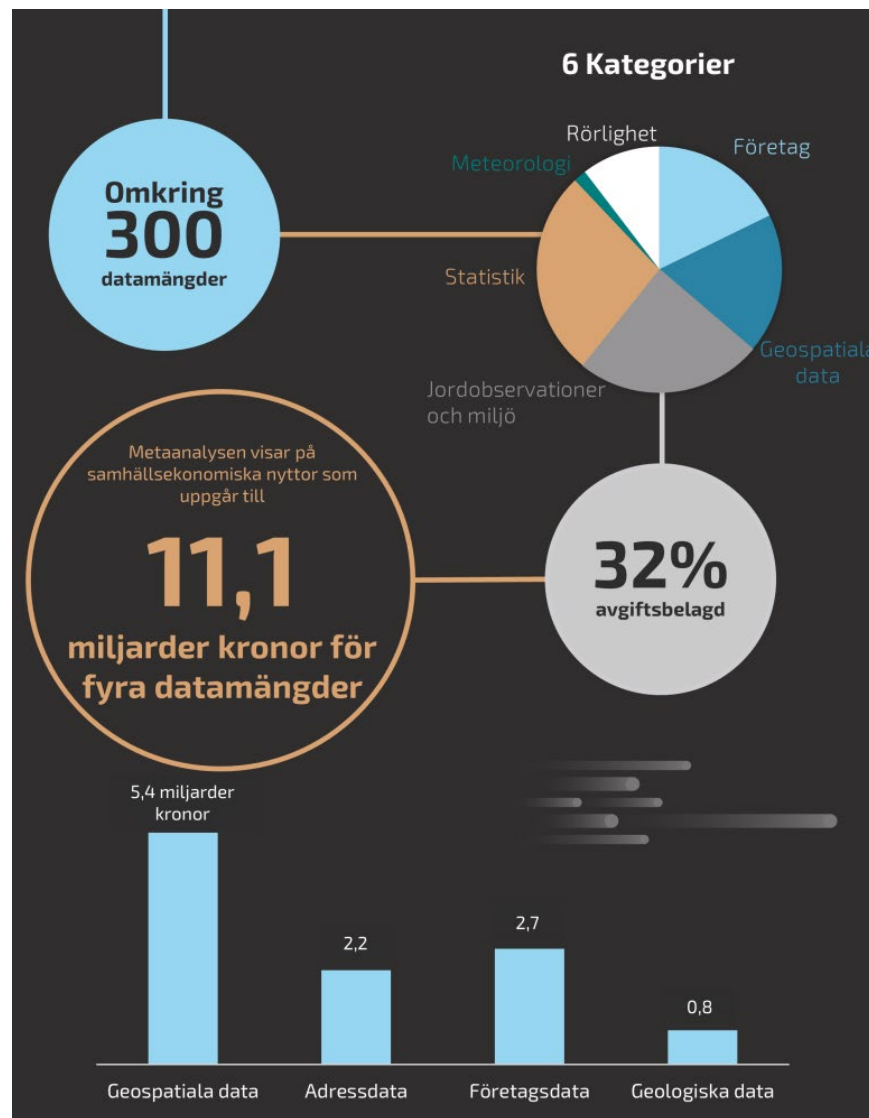
- a) i vilken utsträckning vidareutnyttjandet av handlingar från den offentliga sektorn vilka omfattas av detta direktiv har ökat, i synnerhet av små och medelstora företag,
- b) värdefulla datasets konsekvenser,
- c) följderna av de tillämpade avgiftsprinciperna och vidareutnyttjandet av officiella handlingar av lagstiftnings- och förvaltningskaraktär,
- d) vidareutnyttjande av handlingar som innehas av andra enheter än offentliga myndigheter,
- e) tillgången till och användningen av API:er,
- f) samspelet mellan dataskyddsregler och möjligheter till vidareutnyttjande,
- g) ytterligare möjligheter att förbättra den inre marknadens funktion och att stödja ekonomisk utveckling och arbetsmarknadsutveckling.

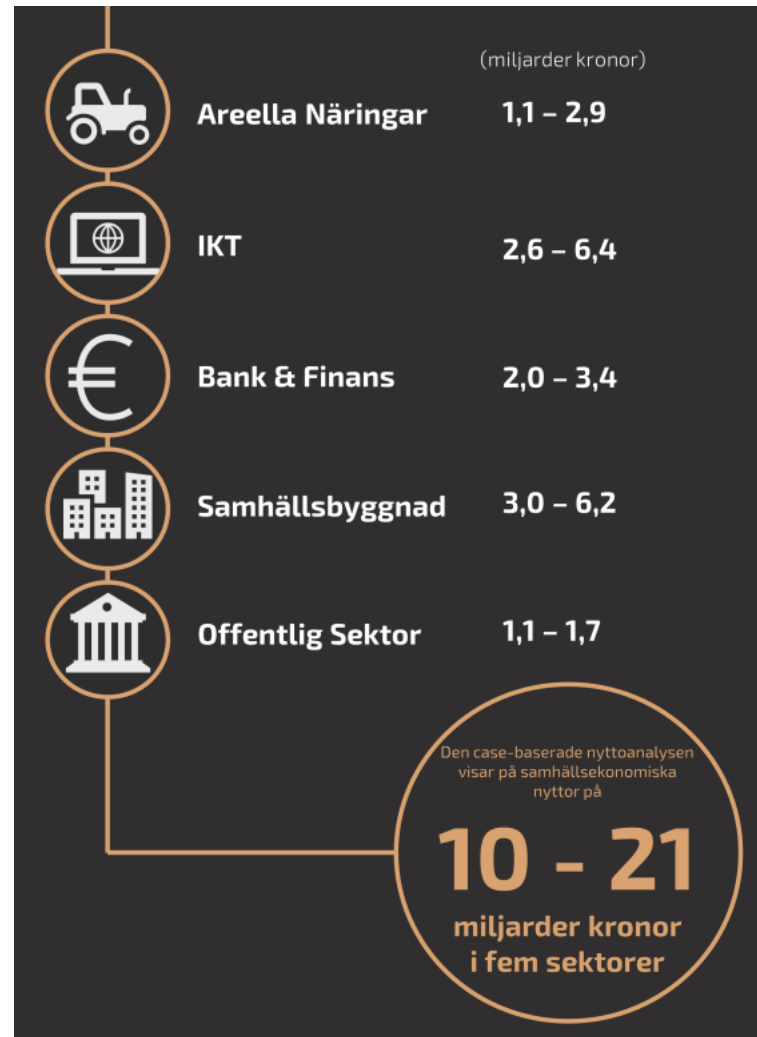
Värdet av öppna data

- Samhällsekonomisk nyttoanalys av tillgängliggörande av särskilt värdefulla data

03.04.20

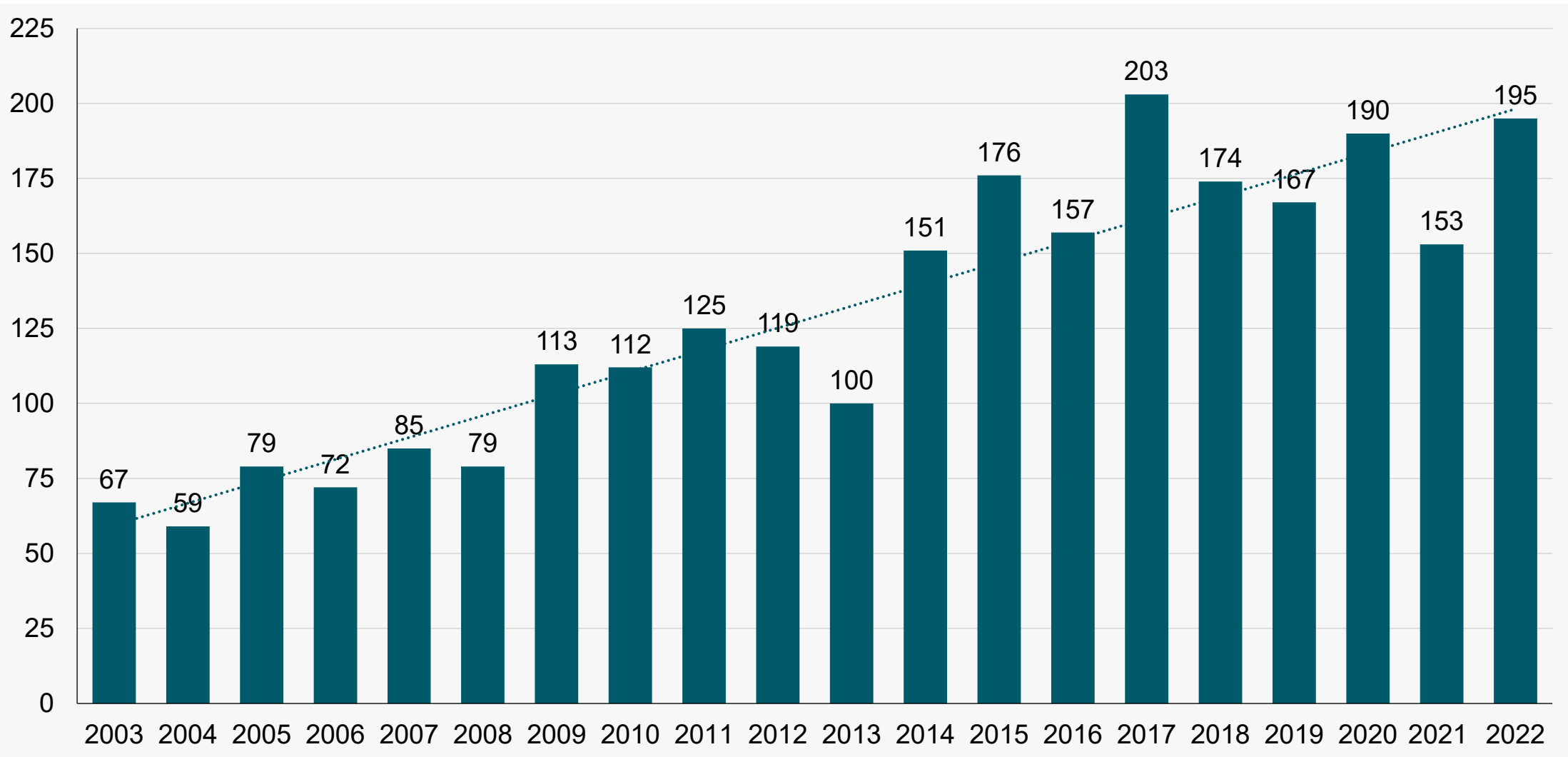

[Värdet av öppna data \(lantmateriet.se\)](http://lantmateriet.se)

Uppgiftslämnararbörda

Samrådsärenden 2003-2022

TACK!

[Webinar 24e november SKR](#)

Johanna.frojdenlund.runarson@skr.se

